

Nieuwe erf- en schenkingsbelasting

In het najaar van 2008 heeft het kabinet ingestemd met een aanpassing van de bestaande wetgeving op erven en schenken. Er is nog geen sprake van een volledige herziening van de Successiewet, maar de tarieven gaan over bijna de hele linie omlaag en de tariefstructuur en de vrijstellingen worden sterk vereenvoudigd. Hoewel de voorgestelde wijzigingen pas per 1 januari 2010 zullen ingaan, is het toch van belang om nu al te weten wat er gaat veranderen. Weliswaar worden de meeste tarieven verlaagd en de meeste vrijstellingen verhoogd, maar in sommige gevallen gaan de tarieven juist omhoog en de vrijstellingen omlaag. Dit kan voor (groot)ouders een reden zijn om juist nog in 2009 schenkingen aan hun (klein)kinderen te doen.

Al in 2007 was aangekondigd dat de Successiewet, waarin de belasting op erfenissen en schenkingen is geregeld, zou worden vereenvoudigd en dat de tarieven zouden worden verlaagd. Vooruitlopend op een algehele aanpassing van de belasting op erven en schenken, worden de tarieven en de vrijstellingen alvast aangepast. Uiteraard mag dit de Staat geen geld gaan kosten. En om deze operatie budgettair neutraal te laten verlopen, worden enkele ontgaansmogelijkheden, die onder andere ontstaan waren door recente jurisprudentie, alweer gerepareerd.

De huidige successiewet kent vier tariefgroepen, zeven tariefschijven en een veelvoud aan vrijstellingen, waarbij er ook nog twee soorten vrijstellingen zijn. Voorts is het van belang om te weten dat in de Successiewet zowel het successierecht als het schenkingsrecht geregeld zijn en dat de tarieven voor beide belastingen gelijk zijn. Dit laatste zal in de nieuwe wet niet veranderen.

Wat verandert er dan wel?

Allereerst komen er nog maar twee tariefgroepen. Eén tariefgroep voor de allernaaste familieleden. Hieronder vallen alleen de partner en de kinderen van de erflater of schenker. De tweede tariefgroep geldt voor alle overige familieleden en derden. Verder wordt het aantal tariefschijven teruggebracht van zeven naar twee. De eerste schijf loopt tot € 125.000 en de tweede schijf vanaf € 125.000. Het tarief voor partners en kinderen in de eerste schijf is 10% en in de tweede schijf 20%. Het tarief voor de tweede tariefgroep is 30% in de eerste en 40% in de tweede schijf.

Het wordt echter niet alleen maar voordeliger. Zo vallen bijvoorbeeld

kleinkinderen voortaan in de tweede tariefgroep en betalen dan 30% over de eerste € 125.000 erfenis of schenking, terwijl zij onder de huidige wet bij verkrijgingen tot circa € 180.000 maximaal 24% betalen.

Vrijstellingen

Ook in de vrijstellingen zal het nodige veranderen. Daarbij moet onderscheid gemaakt worden in vrijstellingen voor het successierecht en voor het schenkingsrecht.

Voor het successierecht wordt de vrijstelling voor partners verhoogd van ruim € 500.000 naar € 600.000. Daarbij moet wel bedacht worden dat straks minder mensen onder het begrip partner zullen vallen. Zo zullen volwassen kinderen, die met hun ouder(s) samenwonen, niet meer als partner worden aangemerkt. Voor een kind is de vrijstelling nu

voor het successierecht, maar er gelden andere vrijstellingen. De vrijstellingen van schenkingen van ouders aan kinderen worden iets verhoogd. De jaarlijkse vrijstelling gaat van zo'n € 4500 naar € 5000 en de eenmalige verhoogde vrijstelling voor schenkingen aan kinderen tussen 18 en 35 jaar wordt verhoogd van ruim € 22.000 naar € 24.000. De vrijstelling voor overige verkrijgers (waaronder kleinkinderen) wordt € 2000. Deze is in 2009 nog € 2700.

Enerzijds is er sprake van een verlaging van tarieven en verhoging van vrijstellingen. Vanuit die optiek wordt het nieuwe systeem met ingang van 2010 fiscaal aantrekkelijker. Maar er zijn ook situaties waarbij het huidige stelsel voordeliger is dan het nieuwe stelsel. Zo zijn schenkingen van ouders aan kinderen voor de eerste ruim € 22.000 per kind in 2009 nog belast tegen 5% en de volgende € 22.000 tegen 8%. Vanaf 2010 zijn die schenkingen belast tegen 10%. Schenken aan kleinkinderen kan in 2009 nog onbelast tot bijna € 2700 per jaar. Met ingang van 2010 geldt nog slechts een vrijstelling van € 2000 per kleinkind (of andere verkrijgers dan kinderen). De nieuwe vrijstelling van € 2000 is een 'echte' vrijstelling in die zin, dat alleen het meerdere belast wordt. Bij de huidige

Het wordt niet alleen maar voordeliger

nog onder meer afhankelijk van de leeftijd van het kind en van de omvang van hetgeen het kind erft. In veel gevallen hebben kinderen boven de 23 jaar nu geen enkele vrijstelling. Dat gaat met ingang van 2010 veranderen. Elk kind heeft straks, ongeacht de leeftijd, voor het successierecht een vrijstelling van € 19.000. Alle overige verkrijgers hebben een vrijstelling van € 2000. Dit is nu heel verschillend en onder meer afhankelijk van de verwantschap tot de overledene. Zo hebben bijvoorbeeld kleinkinderen in de huidige wet nog een vrijstelling van ruim € 10.000.

Schenkingsrecht

Voor het schenkingsrecht gelden dezelfde tarieven en tariefschijven als

vrijstelling is er sprake van een zogenaamde drempelvrijstelling. Dat houdt in dat wanneer meer dan het vrijgestelde bedrag wordt geschenken, het gehele bedrag belast wordt.

Al met al genoeg reden om in 2009 nog eens met uw belastingadviseur te gaan praten over schenkingen aan bijvoorbeeld kinderen of kleinkinderen. En voor het geval de kleinkinderen zijn opgenomen in het testament is het ook niet onverstandig om in verband met de verlaging van de vrijstelling voor kleinkinderen in het successierecht uw testament er nog eens op na te slaan.

Drs. Henk Dollekamp FB,
de Jong & Laan Accountants
Belastingadviseurs